

Zpráva o činnosti České limnologické společnosti za období 2012 – 2014

Organizace ČLS

Členská základna České limnologické společnosti je dosud organizována ve třech regionálních pobočkách: Brno, České Budějovice, Praha. Pro potřeby řešení specifické problematiky jsou v rámci ČLS ustaveny tři odborné skupiny: Biotesty (od 1994), Tekoucí vody a Zooplankton (obě od 2003).

Činnost Společnosti řídil **Hlavní výbor ČLS**, zvolený Valným shromážděním členů ČLS dne 23. 6. 2012 v rámci XVI. společné konference ČLS a SLS v Jasné. Vzhledem k neúčasti většiny zvolených členů výboru na tomto Valném shromáždění proběhla volba předsedy a do dalších funkcí na první schůzi výboru v Praze v září 2012. Zároveň byly zvoleny nové výbory poboček ČLS, jejichž předsedové se stali (dle stanov ČLS) členy HV ČLS. Od té doby *hlavní výbor* pracoval ve složení: doc. RNDr. Martin Rulík, Ph.D. (předseda); RNDr. Jolana Tátosová, Ph.D. (vědecký tajemník a předseda pobočky Praha); RNDr. Jakub Borovec, Ph.D. (hospodář), RNDr. Veronika Sacherová, Ph.D. (redakce LimNo a internetových stránek ČLS); RNDr. Jindřich Duras, Ph.D. (matrika); RNDr. Jan Potužák, Ph.D. (koordinace odborných skupin ČLS), Prof. RNDr. Jaroslav Vrba, CSc. (člen výboru), RNDr. Vladimír Uvíra, Ph.D. (předseda pobočky Brno), Mgr. Michal Šorf (předseda pobočky Č. Budějovice). *Revizní komise* pracovala ve složení: RNDr. Martin Černý, Ph.D. a Emil Janeček.

HV ČLS se během funkčního období scházel pravidelně čtyřikrát ročně. Tradičně byla část aktuální agendy operativně vyřizována prostřednictvím elektronické korespondence mezi členy výboru.

K datu konání XVI. konference v roce 2012 v Jasné měla ČLS 177 členů. V současné době je v databázi registrováno 183 členů, z toho studenti 3, řádní členové 136, senioři 34 a 10 je čestných. Vývoj členské základny byl následující: **2012** - 180 členů; **2013** – 188 členů; **2014**: 182 členů; **2015** – 183 členů. Nejstarší člen oslaví letos 89. narozeniny (dr. V. Rozmajzlová), nejmladšímu bude letos 25 let (Bc. L. Kolářová). Věkový průměr všech členů Limnospolu je 52 let, medián 51 let. Zároveň je optimistické, že početně nejsilnější věková kategorie členů je mezi 30. a 40. rokem věku – viz přiložená tabulka. Je potěšitelné, že limnologové jsou dlouho aktivní lidé, přejeme jim spoustu sil a zdraví do dalších let.

Věkové rozmezí	Počet členů
> 80	12
71-80	20
61-70	29
51-60	36
41-50	33
31-40	41
< 31	16

Vzhledem k platnosti nového občanského zákoníku (NOZ), který nově definoval jediný obecný právní rámec všech sdružení a spolků, je ČLS od 1. 1. 2014 zapsaný spolek, a naši

povinností je uvést stanovy ČLS do souladu s NOZ ve dvouleté lhůtě. HV ČLS se proto rozhodl využít této příležitosti a výzvy k důkladné revizi dosavadních stanov a připravil přepracovaný návrh stanov tak, aby optimálně splňoval potřeby ČLS. Ve spolupráci správníkem (odborníkem na NOZ) jej harmonizoval s požadavky NOZ tak, aby některá ustanovení nemohla být v budoucnu napadána soudně. Výsledek byl předklopen všem členům k prostudování a definitivní návrh nových Stanov ČLS bude předložen ke schválení valným shromážděním na 17. konferenci ČLS a SLS v Mikulově.

Hospodaření ČLS

v období 2009–2012 je předmětem Zprávy o hospodaření a Zprávy Revizní komise, jež budou na tomto Valném shromáždění projednány. Zde zmíníme obecně:

Příjmy ČLS pocházejí ze tří zdrojů:

Členské příspěvky ČLS jsou stanoveny na 300 Kč/rok, snížené pro studenty a seniory na 100 Kč/rok. Ke konci r. 2014 bylo celkem 25 dlužníků, což je za poslední roky nejlepší výsledek (2013 – 31, 2014 – 36). Navíc pouze 6 členů dluží více než 300 Kč a nikdo více než 600,-, takže letos nemusí HV rozhodovat o vyloučení žádného člena pro neplacení členských příspěvků. Řada členů začala využívat předplácení, což funguje dobře.

Dotace Rady vědeckých společností ČR na konkrétní projekty. HV ČLS každoročně předkládá žádosti, o nichž rozhoduje RVS ČR. Dotace jsou účelově vázané na předložené projekty v příslušném roce s tím, že ČLS hradí minimálně 30 % nákladů z vlastních zdrojů. V letech 2012–2015 ČLS vždy předkládala žádost o dotaci na dva projekty: „Vydávání periodika Limnologické noviny; provoz a aktualizace www stránek ČLS“ (požadovaná dotace 12.000 Kč) a „Činnost odborných skupin ČLS a pořádání odborných seminářů“ (požadovaná dotace 6.000 Kč). Návrhy projektů ČLS měly i v uplynulém období 100% úspěšnost – dotace RVS ČR na oba projekty byla poskytována v požadované výši. Každoroční vyúčtování přidělených prostředků a zpráva o konkrétním využití prostředků na projekty z dotace byly včas předány RVS ČR. Vždy byly přijaty bez námitek ze strany zadavatele.

Jiné příjmy představovaly úroky (zanedbatelná částka) z účtu vedeného u ČS, a.s. (313,08 Kč).

Výdaje ČLS ve volebním období 2012–2015 tvořily podíly ČLS ve výši minimálně 30 % nákladů na řešení schválených projektů RVS, náklady na vytvoření a provoz nových internetových stránek ČLS, determinační kurzy zooplanktonu, Konference Mladí limnologové a Mladí pakomárologové, poplatky za doménu rotifera.cz a náklady na vedení účtu u ČS.

Vzájemná komunikace, informační systém

Dle čl. 1 a čl. 4 Stanov ČLS je mezi hlavními úkoly Společnosti např. rozvoj a zvyšování úrovně limnologie, šíření nových poznatků do praxe, poskytování pomoci členům atd. Tyto úkoly jsou v současné době zajišťovány několika způsoby.

Internetové stránky ČLS na adrese www.limnospol.cz umožňují přímou interaktivní komunikaci mezi HV ČLS a členy Společnosti a mezi členy navzájem. Jejich součástí je i databáze členů, která členům přímo umožňuje např. aktualizovat své údaje, zjistit stav placení příspěvků apod. Hlavnímu výboru ČLS naopak umožňuje např. oslovit členy

aktuálními informacemi hromadným mailem, upozornit dlužníky (viz zlepšený výběr) apod. Za neúnavnou práci při průběžné aktualizaci nových internetových stránek ČLS děkujeme zejména dr. Sacherové a dr. Durasovi.

Facebookové stránky ČLS na adrese www.facebook.com/limnospol

Limnologické noviny (ISSN 1212-2920; reg. Ministerstva kultury pod č. E 10186) jsou tradičním komunikačním nástrojem mezi HV ČLS a členskou základnou i mezi členy Společnosti navzájem. Kromě formální agendy (např. zápisy z jednání HV ČLS, zprávy o hospodaření, programy seminářů, recenze publikací apod.) je v poslední době kladen důraz na zveřejňování odborných článků – LimNo tím informují o výzkumném zaměření jednotlivých pracovišť a o projektech na nich řešených. Limnologické noviny vycházejí pravidelně 4x ročně (únor, květen, říjen, prosinec) a jejich elektronická verze je zveřejňována na webu ČLS. Za náročnou práci spojenou s vydáváním LimNo – zvláště s vymáháním a redigováním příspěvků – děkujeme redaktorce dr. V. Sacherové.

Adresář členů ČLS je ve formě průběžně aktualizované internetové databáze, k níž mají po přihlášení přístup všichni zaregistrovaní členové ČLS.

Tradiční limnologické konference jsou vždy spojeny s Valným shromážděním členů ČLS. Tuto XVII. společnou konferenci pořádá ČLS ve spolupráci se Slovenskou limnologickou společností.

Elektronické volby HV ČLS na příští funkční období 2012–2015 – již podruhé bylo využito hlasování přes internetové stránky ČLS. Díky opakovaným výzvám dosáhla volební účast více než 59%.

Odborná činnost

Společná česko-slovenská limnologická konference je vrcholem činnosti každého volebního období HV ČLS. Je pořádána v pravidelných tříletých intervalech, umožňuje prezentaci odborných příspěvků členů i nečlenů ČLS a SLS se širokým spektrem témat (základní výzkum, aplikovaný výzkum, taxonomie, faunistika, technologie, provozní zkušenosti apod.). V roce 2015 ji pořádá pobočka Brno ve spolupráci s HV ČLS s podtitulem „Voda – věc veřejná“

Odborné konference a semináře (organizované ČLS nebo pod její záštitou) se týkaly zejména každoroční celostátní konference s mezinárodní účastí „*Vodárenská biologie 2013, 2014 a 2015*“, konference „*Jezera a mokřady ve zbytkových jamách po těžbě nerostů* (16.-18.4. 2013), *19th International Symposium on Chironomidae* (17.-22. 8. 2014, České Budějovice), *2nd International Conference "Water resources and wetlands"* (11.-13. 9. 2014, Tulcea, Rumunsko), *10th Symposium on Cladocera* (28.9.-3.10. 2014, Lednice), seminář k problematice koridoru Dunaj-Odra-Labe (PřF MU Brno, 23.10. 2014)

ČLS se dále podílí na pořádání odborných seminářů pro své členy, studenty a veřejnost, které probíhají na pracovištích poboček Společnosti (informace jsou průběžně zveřejňovány v LimNo a na www stránkách Společnosti).

Připravované odborné akce s účastí ČLS v nejbližším roce budou konference „Vodní nádrže 2015“ (říjen 2015) a konference „Lakes & Reservoirs: Impacts - Threats – Conservation“ (květen/červen 2016) pořádaná ve spolupráci ČLS, SLS a Polské limnologické společnosti (*Polskie Towarzystwo Limnologiczne, PTLim*).

Určovací kurzy pořádané pravidelně pracovní skupinou Zooplankton a pobočkou České Budějovice byly: Druhá diverzita zooplanktonu Lipenska (září 2012), Určovací kurz zooplanktonu – Rotifera (15.-17.3. 2013, Lužnice u Třeboně), Copepoda 20014 (21.-23.3. 2014)

Další akce

Setkání mladých limnologů IV (pobočka České Budějovice, Lužnice, Dvůr Hamr, 12.-14.4. 2013), kterého se zúčastnilo aktivně 23 mladých limnologů, Setkání mladých pakomárologů (10.-13.7. 2013, Blatná), aktivní účast členů ČLS na jiných akcích pro odbornou veřejnost, např. interview s J. Vrbou (pořad Leonardo), J. Fuksou (Nedej se) či M. Rulíkem: Vodní koridor Dunaj-Odra-Labe z pohledu limnologů (FOP). ČLS se prostřednictvím svých členů rovněž zapojila do monitorovací akce „Pták roku - měření průhlednosti vody na rybnících“, která je organizována ve spolupráci s Českou společností ornitologickou a je zaměřena na sledování transparence vody na rybnících ve vztahu k výskytu potápky černokrké (*Podiceps nigricollis*), jako druhu zastřešujícímu problematiku kvality vody v rybnících.

Mezinárodní spolupráce

Česká limnologická společnost trvale úzce spolupracuje především se Slovenskou limnologickou společností.

European Federation for Freshwater Sciences (EFFS) byla formálně ustavena už v roce 2005 v Krakově, ČLS však formálně přistoupila až v listopadu 2009. EFFS dnes sdružuje 14. národních limnologických společností a jednu mládežnickou sekci (EFYR) a jako jednu z priorit má práci s mladými, dvouletá frekvence SEFS a jejich cenová dostupnost by měla umožnit jejich vzájemné potkávání a poznávání. Na podporu mladých limnologů byla zřízena cena – EFFS Award – pro nejlepší doktorskou (Ph.D.) práci v oborech Freshwater Sciences. Za období 2011-2013 školitelé nominovali čtyři doktorské práce, které se v hlasování hlavního výboru umístily v následujícím pořadí: 1: **Eva Balcarová (Kozubíková)**: *Detection, distribution, diversity and phylogeny of the crayfish plague pathogen Aphanomyces astaci (Oomycetes)*; 2. **Dagmara Sirová**: *Hunters or gardeners? Plant-microbe interactions in rootless carnivorous Utricularia*; 3. **Milan Říha**: *Dynamic of fish spatial distribution in reservoirs*; 4. **Karel Douda**: *The environmental biology and conservation of the flagship groups of stream macroinvertebrate species in the Czech Republic*. První dvě byly za ČR v roce 2013 nominovány do mezinárodního hodnocení, kde se z 16 prací umístily na **4. (D. Sirová)** a **5. (E. Balcarová) místě**.

V roce 2014 byly v rámci ČLS na EFFS Award za období 2013–2014 do soutěže přihlášeny pouze 2 práce: **Pavel Rychtecký** *Application of modern fluorescence techniques in studying growth, viability and phosphatase production of phytoplankton* a **Ivana Vaníčková** *The dynamics of sexual reproduction and ephippia production of Daphnia in reservoirs*, které HV ČLS nominoval do mezinárodního hodnocení. V konkurenci 18 účastníků soutěže skončili naši kandidáti na **9. (Pavel Rychtecký)** a na **15. místě (Ivana Vaníčková)**. Všem doktorandům děkujeme za jejich ochotu zúčastnit se soutěže a reprezentovat ČLS a ČR.

Navázána byla spolupráce s *Romanian Limnogeographical Association* a rozvíjí se spolupráce s *Polish Limnological Society* – viz společná organizace konference v roce 2016

Propagace ČLS

- internetové stránky na adrese www.limnospol.cz
- konference a semináře, které Společnost organizuje nebo na nichž se podílí (viz výše)
- poutač ČLS (tzv. roll-up) je k dispozici pro konference, semináře a další akce Společnosti
- HV ČLS na základě odborného stanoviska k problematice Koridoru DOL (čas. Vodní hospodářství 1/2014) iniciovalo společně s Koalicí pro řeky a České společnosti pro ekologii vznik petice „Stanovisko k plánované výstavbě vodního koridoru Dunaj–Odra–Labe „ ze dne 23.10. 2014, která byla převzata různými médii v ČR a následně publikována v internetovém časopise Forum ochrany přírody.
- Facebooková stránka „**STOP průplavu Dunaj-Odra-Labe**“ na adrese <https://www.facebook.com/stopdol> + petice
- členové ČLS se dále pravidelně zúčastňují nejrůznějších mezinárodních akcí – např. 8th SEFS 2013 Münster, Německo), 2nd International Conference "Water resources and wetlands v Rumunsku, konference „Shallow lakes 2014“ v Turecké Antálii (12.-17.10.2014), odborná konference „Chov ryb a kvalita vody II (21. – 22. února 2013, hotel Clarion, České Budějovice), 3. ročník odborné konference Rybářského sdružení ČR (19.2. - 20.2.15, hotel Clarion, České Budějovice) apod.
- propagace ČLS formou vybraných dizertačních prací, které se zúčastňují soutěže o nejlepší PGS dizertace v oboru limnologie (EFFS Award)

V Mikulově, 29. 6. 2015

Doc RNDr. Martin Rulík, Ph.D.,
předseda ČLS